

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІБЛІОТЕКОЮ ІНСТИТУТУ БІОХІМІЇ ім. О. В. ПАЛЛАДИНА НАН УКРАЇНИ

Наукові школи завжди ґрунтуються на напрямах досліджень, які було започатковано відомими вченими. Відділ науково-технічної інформації, основна тема роботи якого з 2003 р. — «Наукові школи Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України. Історія, розвиток, перспективи» (науковий керівник — завідувач відділу, к.б.н. В. М. Данилова), сьогодні вивчає науковий напрям, започаткований акад. О. В. Палладіним і присвячений дослідженням з нейрохімії.

Вивчаючи надбання наукових шкіл Інституту, не можна обминути бібліотеку, її базову основу — потужні книжково-журнальні фонди в яких представлено зібрання вітчизняної і світової біохімічної літератури, а також праці науковців Інституту.

Матеріали з вивчення праць наукових шкіл Інституту публікуються в «Українському біохімічному журналі». За останні роки надруковано близько 26 робіт. У 2011 р. опубліковано низку статей, присвячених дослідженням з нейрохімії в Інституті біохімії (1931–1990 рр.). До кожної статті подано докладну бібліографію. Під час складання бібліографій в першу чергу і завжди використовується фонд наукової бібліотеки Інституту.

Інформаційною базою для вивчення праць наукових шкіл Інституту є каталоги і картотеки бібліотеки, складені за певною методикою і певним порядком розташування. Представлено каталоги: алфавітний, систематичний з алфавітно-предметним покажчиком і ключем до нього, довідково-бібліографічний каталог, каталог авторефератів і дисертацій. Існують також картотеки: 1) праці Інституту біохімії; 2) історія Інституту біохімії; 3) видатні вчені-біохіміки; 4) матеріали з'їздів, конференцій, симпозіумів (як наявних у бібліотеці, так і відсутніх, але які є у співробітників); 5) алфавітна картотека праць наукових співробітників Інституту; 6) картотека нових надходжень.

Картки складаються за ГОСТом бібліографічного опису, прийнятого на певний період часу.

Книжковий фонд бібліотеки завжди комплектується за темами науково-дослідних робіт інституту і шифрується за УДК з деталізацією розділів біохімії.

За рік бібліотекою готується 4–5 виставок, присвячених науковій діяльності відомих вчених, зокрема тих, хто працював і працює в Інституті біохімії.

З 2005 р. в бібліотеці впроваджуються нові інформаційні технології: комп'ютеризація процесу обробки інформації, використання мережі Інтернет.

На сьогодні бібліотека Інституту біохімії, як і більшість бібліотек НАН України і Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, використовує програмний продукт ІРБІС — систему автоматизації бібліотек, яка відповідає всім міжнародним вимогам, що висуваються до сучасних бібліотечних систем, і в той же час підтримує всю різноманітність традицій вітчизняної бібліотечної справи.

У базу даних електронного каталогу введено біля 11 тис. бібліографічних записів (майже 10 тис. — у базу даних книг та статей і 850 — у базу даних дисертацій та авторефератів). У ході роботи над темою: «Наукові школи Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України. Становлення та розвиток функціональної нейрохімії» до електронного каталогу наукової бібліотеки Інституту біохімії введено праці акад. О. В. Палладіна і В. К. Лішка; проф. Я. В. Беліка, Н. М. Полякової, О. М. Федорова, О. Я. Рашби; д.б.н. Е. Б. Сквирської і Б. Й. Хайкіної та ін.

До бази даних ЕК введено також довідники з молекулярної біології, загальної біофізики, молекулярної імунології. До електронного каталогу увійшли дані картотеки нових надходжень за останні 5 років. Кожного року в автоматизованому режимі бібліотека створює і розсилає різним науковим установам України електронною поштою бібліографічні списки «Нові надходження».

Електронний каталог надає цілу низку нових, раніше недоступних можливостей і відправляє в минуле багато рутинних операцій.

Постійно корегується база даних, а саме: перевірка на правильність заповнення полів, систематизація.

Слід зазначити, що електронний каталог створюється не для електронного каталогу як такого, а для того, щоб доступ до нього одержала якомога більша кількість читачів. Але до тепер бібліотека не виставила свій ЕК

для читачів (є можливість скористатися ним у бібліотеці). На це є об'єктивні причини, одна з яких — бази даних ЕК ще не повні. Але і користувачі неоднозначно сприймають ЕК. Це небажання або нездатність прийняти електронний каталог і навчитися працювати з ним. Бібліотека проводить індивідуальне та групове інформування співробітників інституту: розсилаються повідомлення про доступ до баз даних інформаційно-наукових ресурсів, про дні інформації, проводить навчання співробітників бібліотеки з оволодіння навичками роботи в системі ІРБІС.

Інститутом біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України передплачено доступ до баз даних видань в системі HINARI. Для співробітників Інституту проводиться пошук інформації в онлайн-джерелах наукової інформації з

подальшим її роздрукуванням, проводяться консультації з питань самостійного пошуку інформації в онлайн-журналах та з користування електронним каталогом.

Для включення «Українського біохімічного журналу» в «Академію Google» бібліотека підготувала його випуски за 1960–2003 рр., що дозволяє збільшити популярність УБЖ в усьому світі (видання за 2004–2011 рр. — на сайті інституту). Розпочато роботу над створенням сайту бібліотеки.

Працівники бібліотеки беруть участь у міжбібліотечних конференціях, семінарах, практикумах, заняттях із підвищення кваліфікації працівників бібліотеки, які організовано Інформаційно-бібліотечною радою НАН України.

*Зав. наук. бібліотекою В. В. Редіна
Пров. інж., бібліограф О. І. Войцехівська*